

O B S A H.

	Strana.
Kniha I. Rozvoj škol nižších	1
I. Školy městské, jich vznik a rozdíl	3
školy při farách 5, jurisdikce nad školou 7, kolik škol 9, stupně škol 11, školy dětské 13, školy pokoutní 15, německé 17, dívčí 19, partikulární 25, přední, zadnější 27, nestálost škol 29, nedba o ně 31, naopak školy vážený 33, snaha po vzdělání 35.	
II. Školy humanistické a konfesionní	36
Humanism a reformace 37, privata gymnasia 39, zápas náboženský a školy 41, školy katolické 49, školy jesuitů 51, školy bratrské 63, Rožmberské gymnasium 81, školy novokřtěnců 85.	
III. Pokusy o reformu škol protestantských; vznik nových škol a zahynutí všech	86
Kodicill, Bacháček 87, akademické klassí 89, bratrská škola v Praze 95, německé gymnasium v Praze 97, německá škola malostranská 103, převraty po bitvě bělohorské 105, zahynutí škol protestantských 107, školství v XVII. věku sníženo 109.	
Kniha II. O škole a jejích oficiálech	111
I. Dům školní	113
Školy opravovány, nově stavěny 114, stavění chatrná 117, stavba školy kutnohorské 119, stavba školy turnovské 121, školní budovy pražské 123, vchod, portál, sgraffito 125, obrazy, nápisy 127, rozdělení místností 129, auditor 131, světnička bakalářova, kantorova 137, komory a nádobí žákovské 139, čistota, záchody 141, u jesuitů budova 142	
II. Oficiálové a jich rozdily	144
Správce školní 145, povinnosti rektorské 147, pomocníci, podmistři 149, kollega, kantor 151, sukcentor 153, kustoš, lokát 155, počet učitelů při škole 157, učitelé u jesuitů 159, u bratří 160, paedagogové soukromní 161.	
III. Konfirmace oficiálů	163
Universitní konfirmace 164, její ujma 165, kam rektor konfirmoval 166,	

doba konfirmační 171, žadatelé o místa 173, správce jedná oficiálně
podřízené 175, povýšení oficiálů 177, dosazování kantorů 179, universita
proti kantorům 181, žádost konšelů za učitele 183, jednání o učitele
185, vokací učitelská 187, konfirmace ochotné a neochotné 189, odpory
Kutnohorských 191, konfirmace nezdařilé 193, slib správce školního 195,
list věřící 197, kommandace paedagogů 199.

IV. Vrchnosti oficiálů	201
Učitel náhlebník 201, správce uvádí se do školy 203, inspektorové 205, odpuštění od školy 207, vyzdvižení oficiálů 209, odchod nepořádný 211, farář vrchností 213, universitní rektor vrchností 219, jeho soud 221, tresty oficiálů 223, universi se zastává oficiálů 225, rektor tvrdí kšafy jejich 229.	
V. Oficiálské důchody řádné	231
Plat stojecí 232, stance do polovice XVI. stol. 235, v druhé půli XVI. věku 237, plat úhrnem 241, pretiales, jura žakovská 243.	
VI. Oficiálské důchody případné	255
Plat za listy 255, za kantaci kostelní 256, za minuci 257, koledy 260, rekordace 263, rekordace rušeny 265, kolik peněz z koled 269, petice, zvonení 270, důchod z pohřbů 271, privat 275, úhrnný důchod všecek 277, vedlejší výdělek 279, oficiálové nespokojení 281, platy zadržovány 283.	
VII. Stůl oficiálův	285
Na faře 285, povinnost farářů 286, nespokojenost se stravou 291.	
VIII. Učitelů život soukromý a společenský	294
Kdo se studii oddávali 294, jména 295, ženatí učitelé 296, zamožní 297, nuzní 299, učitelé stav přechodný 301, veršovní po ty učitelů 303, učitelé s konšely na dobré míře 305, sobě protivní 306, s farářem se snášejí 307, hněvy vespolné 309, hněvy z různověrstva 313, smiřování 315, hádky s kaplany 317, učitelů nesvornost 318, učitelé a moda v šatech 328, manželství vede ze školy 330, smlouvy svatební 335, svatební ve- selí 336, učitelé záletní 339, nezřízené pití 345, následky toho 347, učitelé uráženi 353, zabijeni 357, ráz učitelských hříchů 359, učitel v stáří 360, v nemoci 361, kšafy učitelské 362, inventáře 363, smrt, pohřeb 364.	
Kniha III. Žáci	367
I. Žáci a jich rozdíly	369
Scholastici, studenti 369, žáků přijetí a odpuštění 371, kumpáni, trunkáti, ankanté 373, vaganti 374 mendíci 379, expendenté 383, pater mendiků 386, externisté 387, domestikové 389, počet žactva 390.	
II. Žáků živobyti	393
Vůbec 393, stipendia 394, peníze žakovské 397, odkazy dobrodinců na potraviny 399, nadace na šaty 401, nadace dočasné 403, dary drobné 404, expence týdenní 406, sousedské vaření 412, vaření v Hoře 417, koledy žakovské 419, důchod z pohřbů 433, žakovské kantace 437, mimořádný výdělek 438, konvikty 440, plat v konviktě jesuitském 442.	
III. Výchova	444
Zbožnost 444, úraz pravé pobožnosti 449, slušné mravy 454, šaty 455, zbraň žáků 457, chování ve škole 457, domácí řád školní 461, slušnost	

u stolu 462, mrav mimo školu 463, čistota 466, prázdniny, hry 468, vycházky 471, nemoc 473, studentský špitál 474.

IV. Kázeň žakovská, viny a tresty 475

Školští úředníci ze žakovstva vybráni 475, dekurionové 479, nadávky 480, signum 481, karcer, pardus 483, bití střední 485, korektura u jesuitů 486, bití tvrdé 487, ráz disciplíny vůbec 493, nekázeň 495, nezbednosti žakovské 497, žáci v hospodě 505, žáci nenechavi 509, žáků milostné pletky 513.

Kniha IV. Učení 515

I. Předměty a knihy 517

Jazyk latinský, grammatika 518, Villa Dei 519, Melanchton 521, Karolides 523, Kolín 524, Culmann 525, Alvarez 526, Esop 528, četba klasiků 529, žalmy 532, biblí, Katonova Disticha 533, Aquilinatovy Sentenci 534, Elegantiae 536, Erasmus 537 Heydenova Colloquia 538, Aquilinatova Colloquia 539, Terenc, Plautus, Fabricius 540, Pontanova Progymnasmat 541, slovníky 542, Nomenclator rerum 545, Veleslavín 545, řecký jazyk 547, mluvnice řecká 549, Clenard 549, Gretser 550, řecké Pismo 552, jazyk český 553, abecedy, slabikáře 553, Optát, Isagogicon 554, Hus 556, Gzell Philomathes 557, Blahoslav 558, Pnilonomus 559, Vavřinec z Nudožer 560. Jazyk německý, Ondřej Klatovský 562, řeč hebrejská 563, arithmetika 564, algorithmy 565, mensa Pythagorica 566, počítání na línách 567. Klatovského arithmetika 569, astronomie 570, kalendář, cistojan 571, musika 573, Blahoslavova Musika 573, Philomathesova 575, přírodopis, zeměpis, dějepis 576, Carion, Kalendář Veleslavínův, Sleidan 577, Buchholzer 578 dialektika nebo logika 579, česká logika 581, rhetorika 584, Kocín 585, česká rhetorika 587, náboženství jakožto předmět, catechismy 588, bibliotheky 594, censura knih 595, cena knih 597.

II. Třídy a školní řády 600

Klasí 600, ordines 601, školy trojtřídné, pětitřídné 602, typ školy jesuitské 604, učebná technika 606, ordo studiorum 608, řady obecné, lokální 609, řád norimberský 615, vídeňský 615, saský 616, řád v Jeně 617, Trozendorfův a Vincentiův 618, Sturmovy řády 620, slavkovský řád, Kolínův řád 628, olomoucký 630, královéhradecký 631, zátecký 632, Kodiciův 634, řád Nudožerského 644, řád klasí akademických 645, krakovské klasí, rožmberské školy řád 648, Huberův řád 650, ratio docendi lutherské školy německé v Praze 650, jesuitské řády 653.

III. Methody vyučovací 659

Abecedáři 659, slabikování 662, čtení 662, psaní 663, latinské grammatiky methoda 664, způsob učení na klasikách 666, diaria 670, hovory, zákaz materštiny 672, překlad 674, diktando 671, erudice při četbě klasiků 678, slohová cvičení 680, úlohy 682, oprava písemných prací 684, certace 685, aemulace 686, disputace 687, deklamace 690, metody ostatních předmětů mimo latinu 691, memorování 694, Ratke 69, Komenského realističtá methoda 697, Orbis pietus 698, Janua 699, Vestibulum, Atrium 700, Didaktika 701, účinky Komenského přirozené metody 704.

IV. Inspekce, zkoušky, divadlo 706

Učitelé nedbalí 706, inspekce universitních mistrů 711, nedba žáků 713, žakovské akademie u jesuitů 714, zkoušky na školách nekatolických 715, promoce žáků do vyšších tříd 717, zkoušky slavné 719, praemia

722, disputy veřejné 724, divadlo školské 727, prouónárodní hry 734, díkce v dramatech 737, jeviště 739, v kterých městech žáci hráli 740, zkoušky u jesuitů 743, divadlo jesuitské 749.

V. Výsledky školské práce	757
Hlasy o školách našich 757, latinské veršování 758, řecníci v české inteligenci 763, umění zpěvu 764, analfabetové 765, vzdělanost šlechty a měšťanů 765, knihy v našich domácnostech znamenání vzdělanosti 768, knihy váženy 769, biblí, žaltáře 770, lidová četba 771, knihy lékařské, právnické 772, knihy u řemeslníků 773, u vzdělanců 775, knihovny veliké 779.	
Přílohy	781
Počty beánů dle škol partikulárních	781
Obraz a plán gymnasia kutnohorského	787
Seznam chyb	822